Kihelkonda kuuluvaist valdadest on Kirepi, Uderna, Hellenurme ja Aakre algusest saadik iseseisvad vallad olnud, kuna praegune Rõngu vald on sündinud endiste kogukondade ühendamisest; nimelt liideti Suure-Rõngu ja Rõngu kirikuvald kogukondade moodustamisel 1866. a. ühte ja 1893. a. ühendati end. Suure-Rõngu ja Väike-Rõngu kogukond; sest ajast praegune Rõngu vald. Praegusest Kuigatsi vallast kuulub kihelkonda end. Soontaga kogukond, mis Valgamaasse arvatud.

U u e m a a j a s ü n d m u s e d ei pööra oma peale erilist tähelepanu. 1905. aasta oli rahulik; valdades, nagu igal pool, peeti küll koosolekuid, kuid neile järgnevast nuhtlusest jäid elanikud ilma, sest karistussalkade tegevus lõpetati varemini, kui nad siia kihelkonda ulatusid. Samuti ilma väliste vapustusteta läks 1917. aasta ja sellele järgnev Saksa okupatsiooni aeg, kui mitte arvesse võtta Hellenurme mõisa kandikohtade pidajate väljatõstmist Saksa sõjaväe-võimude poolt mõisaomaniku nõudmisel, sest et nad 1917. a. mõisale tegu ei olnud teinud.

Vabadussõja ajal olid lahingud peaasjalikult kihelkonnast läbi mineva raudtee ümbruses, mujal aga vähemad kokkupõrked, punaste sõjaväe taganemise ajal Tartust Valga poole. Rüüstamise all kannatasid Rõngu, Hellenurme, Kirepi, Aakre ja Soontaga mõisa, Astuvere, Kirmi, Kõduküla ja Aakre vallamaja ümbruses olevad talud. Lahingud olid Uderna mõisa juures, kus end kiviehituse varju oli kindlustanud punased läti sõdurid, keda veel soomusrongid ja patareid toetasid. Meie soomusrongi paarikümne-meheline dessant tegi kahel korral (20. ja 21. jaanuaril 1919. a.) katset vaenlasi mõisast välja lüüa, kuid jõudude vähesuse ja koha tundmatuse tõttu äpardusid need. 22. jaan. korraldati uus dessant, mis 2½-tunnilise ägeda lahingu järel vaenlased püssitääkidega mõisast põgenema lõi, kätte saades hulga sõjamoona, kuulipildujaid ja suurtükke ning sõjavange. Samal ajal oli kibe võitlus raudteel ka vaenlaste soomusrongidega. Lahingud omandasid siin vältava kuju, kuna vaenlane ikka suuremaid jõude koondas ja pealetungimist kavatses. 23. jaanuaril alustasid meie soomusrongid uut pealetungimist. Dessandid saadeti Kirepi, Hellenurme ja Palupera mõisa peale. Kahest viimasest olid vaenlased suure rutuga välja taganenud. Kirepi mõisa läheduses kõrtsis oli aga 150-meheline vaenlase rood kuulipildujatega sees. Meie ahelik, kes märkamata 2—300 sammu kaugusele kõrtsile oli lähenenud, jooksis tormiga peale. Osa punastest pani põgenema, osa hakkas aga kivimajast ägedalt vastu laskma. Tekkis verine käsitsilahing, milles surmavalt haavata said teiste seas leitn. Roosman ja alkpt. Vollman. Surma sai ka ühendatud dessandi juhataja Ratassepp, vahvamaist ja julgemaist soomusrongide ohvitserest, kes sinnamaani kõik lahingud kaasa oli teinud. Ka raudteel olid soomusrongid tugevas võitluses. Siin sai šrapnellikillust haavata soomusrongide ülem kpt. Parts. Edasi jätkus soomusrongidel võitlus raudtee sihis, kus suurem vastupanek Pritsu jaama juures oli. Soomusrongidele tuli toetuseks veel Kuperjanovi partisaanide pataljon, kes raudtee ja Virtsjärve vahel liikus ja peale tugevat võitlust Rõngu kiriku ümbruse läti küttidest ja venelastest puhastas. Rõngu kinkline maastik pakkus soodsaid võimalusi vaen-